

Dendrokronologisk undersøgelse af tømmer fra bygning, Hjelmerstald 2 i Algade 3, Aalborg

af
Orla Hylleberg Eriksen

AALBORG AMT

Algade 3, Hjelmerstald 2
12.05.16 Aalborg sogn
Aalborg Historiske Museum ved Christian Vrångmose Jensen.
Undersøgt af Orla Hylleberg Eriksen og Niels Bonde.
NU j.nr. A8518

Tømmer fra bygning

Syv prøver af *Quercus sp.*, eg er undersøgt. Alle er dateret. Fire af prøverne har splintved bevaret. Heraf har to barkring bevaret (vinterfældning).

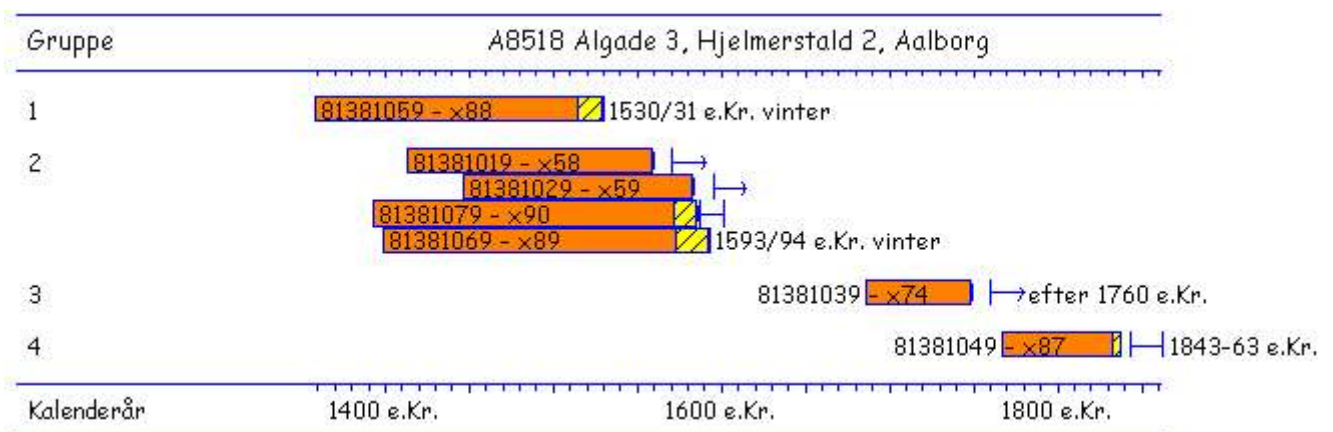
Den dendrokronologiske undersøgelse viser, at de daterede prøver kan inddeles i 4 grupper med hensyn til dateringstidspunkt.

“Gruppe 1”

Består af 81381059. Prøven har barkring bevaret. Vinterfældning. Træet, som prøven kommer fra, er fældet vinteren 1530/31.

Gruppe 2

Består af 81381019, 81381029, 81381069 og 81381079. Barkringen er bevaret på 81381069 (vinterfældning). Træet, som prøven stammer fra, er fældet i vinterhalvåret 1593/94 e.Kr. Dateringen må også gælde de andre træer i gruppen.

Kurverne fra gruppe 1 og 2 (81381019, 81381029, 81381059, 81381069 og 81383079) er sammenregnet til 81381M01. Middelkurven omfatter 236 år og dækker perioden 1358-1593.

A8518 Algade 3, Hjelmerstald 2 - krydsdateringer					
	81381019	81381029	81381059	81381069	81381079
81381019	*	2.97	2.99	5.36	4.55
81381029	2.97	*	1.74	3.77	4.96
81381059	2.99	1.74	*	3.38	2.79
81381069	5.36	3.77	3.38	*	13.61
81381079	4.55	4.96	2.79	13.61	*

“Gruppe 3”

Består af 81381039. Prøven har kun kerneved bevaret. Yngste bevarede årring er dannet i 1749. Efter tillæg for manglende splintved, kan det beregnes at træet, som prøven stammer fra, er fældet *efter* ca. 1770 e.Kr.

“Gruppe 4”

Består af 81381049. Prøven har splintved bevaret. Yngste bevarede årring er dannet i 1838. Efter tillæg for manglende splintved, kan det beregnes at træet, som prøven stammer fra, er fældet ca. 1852 e.Kr.

A8518 Algade 3, Hjelmerstald 2 - krydsdateringer med referencekurver			
	81381039	81381049	81381M01
Gundsømagle kirke, tårn, 2005M201	\	\	11.05
Højbro Plads, brønd, 2090M001	\	\	6.33
Wh-sengwarden, 26301000	\	\	6.90
Sjælland, 2I900001	1.82	\	8.61
Sjælland, 2X900001	2.10	1.77	8.63
Øst Jylland, 6M100001	2.31	\	6.26
Kirker i Vendsyssel, 81M00004	\	\	8.91
Nordjyllandskurven, 8M100002	4.52	2.09	5.42
Nyborg slot, 4077M001	\	\	9.08
Jylland/Fyn, 9M456781	5.10	2.89	3.85
Slesvig-Holsten, DM100003	3.78	1.14	2.22
Gdansk, PM000004	4.01	0.99	2.15
Skåne+Blekinge, SM000005	1.57	0.89	6.21
Sverige Vest, SM000012	1.46	\	8.81

Importtømmer?

Undersøgelsen viser, at de tømmerstykker hvis årringskurver indgår i middelkurven 81381M01, sandsynligvis stammer fra træer, som har vokset enten i Sverige eller i Norge.

A8518 Algade 3, Hjelmerstald 2 - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Datering	Bem.
81381019	5457x58	148	1-2 cm	nej	H1	1413-1560	efter ca. 1580	
81381029	5457x59	139	< 1 cm	nej	H1	1446-1584	efter ca. 1594	
81381039	5457x74	64	ja	nej	H1	1686-1749	efter ca. 1770	
81381049	5457x87	75	ja	5 år	S1	1767-1838	ca. 1852	
81381059	5457x88	173	ja	16 år	W vf	1358-1530	1530/31	
81381069	5457x89	195	ja	20 år	W vf	1399-1593	1593/94	
81381079	5457x90	194	< 1 cm	15 år	S1	1393-1586	ca. 1590	
Tegnforklaring: W - waldkante (barkring). vf - vinterfældning. sf - sommerfældning. Hx - Heartwood (kerneved) x = antal. Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse. † 4 årig cyklus påvist i årringsforløbet.								

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes evt. med henvisning til denne rapport.